

Maarten Inghels geeft als stadsdichter fakkel door aan Maud Vanhauwaert: “Woorden zoals ‘apsjaar’ zijn bijna poëzie”

17/01/2018 om 08:57 door KATRIJN SERNEELS

Foto: Kioni Papadopoulos

ANTWERPEN -

Oud op nieuw hebben we al gevierd, maar de wissel van de oude en nieuwe stadsdichter van Antwerpen nog niet. Op Gedichtendag, 25 januari, geeft Maarten Inghels (29) de fakkel door aan Maud Vanhauwaert (34). We leggen hen tien vragen voor over stad en dichterschap.

Maarten Inghels: “Ik verlaat Antwerpen, mijn huishuur is opgezegd”

1. Je eerste herinnering aan Antwerpen?

“Ik ben geen sinjoor, maar kom uit Edegem. Ik herinner me levendig hoe ik op mijn vijftiende of zestiende naar de Bourla en Het Paleis trok, om naar voorstellingen te gaan kijken. Ik zocht vrije podia op met mijn eigen gedichten: spannend. Die stuurde ik ook op naar literaire tijdschriften. Ik wilde weten: wordt dit iets, kan ik het maken met poëzie?”

“De stad, dat was voor mij de plek waar het allemaal kon, daar gebeurden spannende dingen.”

“Maar ik ga nu weg. Ik heb mijn huishuur opgezegd, mijn boeken naar de opslag gebracht. De voorbije twee jaar zijn heel intensief geweest. Ik trek straks een paar maanden naar New York om te schrijven, dan naar Zwitserland. Ik wil er even tussenuit om nieuwe inspiratie op te doen voor mijn werk.”

2. Waarom ben je stadsdichter geworden?

“Op een dag stond Michaël Vandebril, coördinator van Antwerpen Boekenstad, voor mijn deur met de vraag of ik een koffie wilde gaan drinken. Bij die koffie vroeg hij me of ik stadsdichter wilde worden. Er is een commissie die mijn naam blijkbaar had voorgedragen. Ik vond het een mooie kans, en heb ja gezegd.”

3. Hoe vul je die job in?

“Er waren een aantal mensen ervan overtuigd dat de stadsdichter een voltijdse stadsambtenaar is met maaltijdcheques en zo. ‘Amai, zo’n schone job!’, zeggen die mensen dan. Was het maar waar. Het is een tijdelijke opdracht die je als freelancer aanneemt tegen betaling, maar zo riant is die helemaal niet. Of heb ik er te veel werk van gemaakt? Ik heb net alle teksten van de voorbije twee jaar verzameld in een nieuw boek, *Contact*, en dat telt zo’n 336 pagina’s. Met de vele beelden en foto’s van Dries Segers inbegrepen.”

“Als stadsdichter krijg je een contract, dat zegt dat je twaalf gedichten in twee jaar tijd moet schrijven. Waarover, hoe, wanneer, daar ben je vrij in. Al is het wel de bedoeling dat je ook aandacht besteedt aan publieke ruchtbaarheid rond je gedichten.”

“Bij het begin van mijn stadsdichterschap had ik bepaalde ideeën in mijn hoofd, zoals de tocht naar de bron van de Schelde bijvoorbeeld. Andere ideeën zijn later gekomen, zoals de tattoo en het vuurgedicht.”

Foto: Kioni Papadopoulos

4. Beklijvendste ontmoeting in de stad?

“Ik heb mensen ontmoet in de stad die jobs hebben waarvan ik niet eens wist dat ze bestonden. De rampenambtenaar van de stad bijvoorbeeld. Maar de meest inspirerende was de ontmoeting met de directeur externe relaties van de stad en verantwoordelijk voor protocol. Hij is de man die bij ontvangsten van staatshoofden, burgemeesters en wie dan ook, ervoor zorgt dat alles over rolletjes loopt. Dankzij die ontmoeting kwam ik op het idee om naar Sint-Petersburg te varen met een vrachtschip. Sint-Petersburg is een zusterstad van Antwerpen, zo leerde ik van hem, omdat tsaar Peter de Grote een bezoek bracht aan Antwerpen 300 jaar geleden. De neerslag van die reis werd ook een stadsgedicht.”

5. De mooiste kant van de stad?

“Die zie je als je met de trein het Centraal Station binnenrijdt. Ik kan daar elke keer weer van genieten, als ik terug thuiskom in Antwerpen met de trein. Die majestueuze koepel boven de perrons en de achterkant van de Zoo.”

6. Wat is de lelijkste, triestste kant?

“Zonder enige twijfel: dat is de Boomsesteenweg. Als je Antwerpen langs de Boomsesteenweg binnenrijdt, dan zie je tussen de ontelbare stoplichten, shoppingketens, bedrijfsterreinen af en toe een verloren laatste huis, vlak naast die drukke weg. Misschien is dat ook wel poëzie.”

7. Wie is de grootste Antwerpse dichter?

“Er zijn er zovelen: Paul Van Ostaijen om mee te beginnen. Ik heb een remix van zijn *Alpejagerslied* geschreven. Maar ook Gust Gils en Hugo Claus, die ik ook als een Antwerpse dichter beschouw: hij is hier niet geboren, maar heeft hier wel een groot deel van zijn leven doorgebracht. En de grootste dichter volgens Claus was een andere Antwerpenaar: Hugues C. Pernath. Wat mij bij hem al vroeg aantrok, waren die duistere, raadselachtige metaforen.”

8. Wat is je grootste kleine ergernis in de stad? Of om het met woorden uit je eigen stadsgedicht te zeggen: wat moet het handboek voor stadsbewoner verbieden?

“Een handboek voor de stadsbewoner bestaat natuurlijk niet. Da's een frase die ik geleend heb uit een gedicht van Bertold Brecht.”

“Dat ik hier zoveel van mijn fiets gereden word, dat is mijn grootste ergernis. Ik woon op het Noord, aan de Turnhoutsebaan, maar ik heb tijdens mijn twee jaar als stadsdichter zowat alle straten van de stad op mijn fiets doorkruist.”

9. Mooiste woord of uitdrukking in het Antwaarps?

“*Pertang*, daar hou ik wel van. En *sjokkedeizen*, ook zo'n heerlijk woord. Mijn ouders gebruiken dat ook wel eens: van uw *sjokkedeizen* gereden worden.”

10. Ge zijt van Antwerpen als...

“... je groot durft dromen, en ook op je bek durft gaan. Antwerpen is misschien soms wel een dorp met grootheidswaanzin.”

Foto: Kioni Papadopoulos

Maud Vanhauwaert: “Dat open karakter van Antwerpen, daar hou ik van”

1. Je eerste herinnering aan Antwerpen?

“Regendruppels die vallen op de autoruit, terwijl we een stad vol monumentale gebouwen binnenrijden. We, dat zijn ik en mijn ouders, op weg naar de Arenberg waar ik aan de finale van een voordrachtswedstrijd ging deelnemen. Ik was acht of negen. Ik ben opgegroeid in Veurne maar na mijn studies aan het Conservatorium in Antwerpen blijven wonen.”

2. Waarom ben je stadsdichter geworden?

“Er zijn opvallend veel jonge, vrouwelijke dichters opgestaan de voorbije jaren. Dat vertaalde zich ook in de keuze van de commissie. Misschien kozen ze ook voor mij omdat ik al jaren naar theatrale vormen zoek om de poëzie naar buiten te brengen. Ik voel me in elk geval heel vereerd en heb veel zin in deze nieuwe uitdaging. Ik loop al een tijdje rond met wat wilde ideeën, waarvoor ik niet meteen het bredere netwerk of de nodige ondersteuning had om die uit te voeren. En als stadsdichter kan je op heel wat goodwill en enthousiasme rekenen, heb ik al gemerkt tijdens enkele eerste contacten.”

3. Hoe vul je die job in?

“Mijn eerste actie zal over witruimte gaan. De stad heeft meer witruimte nodig, daarom wil ik een stoet op de Meir organiseren, met een groep manifestanten met borden vol witruimte. Je kan kiezen hoe je de witruimte interpreteert. Zo kan het gaan over de witruimte in een agenda en over de ruimte voor verbeelding. Zelf wil ik met een onbeschreven blad mijn stadsdichterschap aanvatten.”

“Ik zie de job van stadsdichter ook als een sociale functie. Ik wil tijdens mijn stadsdichterschap mensen betrekken die niet zo makkelijk in contact komen met poëzie. Voor mij zijn het de

mensen die de stad maken, niet het MAS of de Boerentoren. Zonder hen is de stad gewoon een hoop stenen. De schoonheid ontstaat in de ogen van mensen die ernaar kijken.”

Foto: Kioni Papadopoulos

4. Beklijvendste ontmoeting in de stad?

“Dat is de ontmoeting met mijn vriendin op tram 2, richting stadscentrum. Ik herinner me nog dat het druk was op de tram die dag. Ik ga meestal op een bankje alleen zitten, maar de enige vrije plek was naast haar. Ze zat uit het raam te kijken, gefocust op één plek. Maar dat kon niet, want de tram was in beweging. Dus vroeg ik haar: ‘Waar kijk jij naar?’ Ze antwoordde: ‘Ik kijk naar de lucht.’ Ik zei: ‘Mag ik met je meekijken?’ We zijn nu al tien jaar samen.”

5. De mooiste kant van de stad?

“Linkeroever. Voor mij maakt het uitzicht een plek mooi. Waar heb je een mooier uitzicht op de stad dan vanaf Linkeroever?”

6. Wat is de lelijkste, triestste kant?

“Ik kan niet meteen een buurt of plek in Antwerpen aanwijzen. Meer nog, poëzie zit vaak verscholen in op het eerste zicht lelijke hoeken. Maar als ik misschien toch iets moet zeggen, dan kies ik voor Antwerp Expo. Ik woon er zelf knal tegenover. Ik woon op de zevende verdieping en heb een prachtig uitzicht op de groene buitenrand van de stad, maar ik stoer me soms toch wat aan het lelijke dak van die expo. Misschien moeten ze er eens een grasperkje op aanleggen?”

7. Wie is de grootste Antwerpse dichter?

“Dan kies ik Paul van Ostaijen. Zijn woorden zijn nog even direct, helder en krachtig als toen hij ze een eeuw geleden neerschreef. Ook nu nog voelt zijn poëzie hypermodern. Toen ik in mijn jonge jaren Van Ostaijen las, die in en over Antwerpen schrijft, versterkte dat mijn beeld van Antwerpen als plek waar grootse dingen gebeuren.”

Foto: Kioni Papadopoulos

8. Wat moet het handboek voor stadsbewoner verbieden?

“Ik geloof niet heel erg in verboden. Het is niet omdat er een bord van 30 per uur staat dat mensen niet sneller rijden. In een stad moeten we samenleven, maar soms zorgen regels helemaal niet voor wederzijds respect en veiligheid. Ze voelen niet aan als iets van ons. Ik geloof in burgerzin. Zeker in Antwerpen leeft die heel sterk. Ik herinner me nog dat ik werd uitgenodigd voor een bijeenkomst in De Roma voor Ringland. Ik had nooit verwacht dat dat zo'n groot draagvlak zou krijgen en zo'n grote invloed op de besluitvorming - op de regelmakers - zou hebben.”

9. Mooiste woord of uitdrukking in het Antwaarps?

“Als West-Vlaamse moet ik nog altijd wennen aan het Antwerps dialect en zijn scherpe klanken. Maar er zijn wel van die woorden die mij kunnen bekoren, zoals *ambras* en *apsjaar*. En vooral: *dievanons*. Dat is bijna poëzie.”

10. Ge zijt van Antwerpen als...

“... je niet van Antwerpen bent. Antwerpen telt meer dan honderd nationaliteiten, is een thuis voor wie uit verre hoeken van de wereld maar ook andere hoeken van België komt, zoals ik. Dat open havenkarakter van Antwerpen, daar hou ik van.”

http://www.gva.be/cnt/dmf20180117_03304076/maarten-inghels-geeft-als-stadsdichter-fakkel-door-aan-maud-vanhauwaert-woorden-zoals-apsjaar-zijn-bijna-poezie